

SKAK

NR. 6

65. ÅRGANG

JUNI 1969

KR. 3,00
incl. moms

BLADET

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION

Ole Jakobsen – københavnsmeister 1969

INDHOLD

3. åbne juniormesterskab – Nordisk turnering – VM-matchen Petrosjan–Spasski
Sejren var klar nok – Ny turneringsform prøvet i Randers – Partier og stillinger – Problemskak
Korrespondanceskak – Nyheder

NYHEDER

Ændringer til klubfortegnelsen

Københavns Skak Union: Sundbyernes Skakklubs nye formand: E. W. Frisch, Milanovej 58, 2300 København S. Tlf. Am. 2192, desuden (kl. 9-16) (01) 39 75 84.

Skovlundes nye formand: Kjeld Merstrand, Lundebjerggårdsvej 250, 2A, 2740 Skovlunde. Tlf. (01) 91 41 47.

5. hovedkreds: Kredsen har fået ny formand: Jørgen Askov, Moldevej 19/2. sal. t.v., 7100 Vejle. Tlf. (05) 82 86 43.

8. hovedkreds: Hillerøds formand: Ib Nielsen flyttet til: Rentemestervej 4, 3400 Hillerød. Lillerøds formand Arvid Hansen flyttet til: Frederiksborgvej 61, 3450 Allerød. Tlf. (03) 27 20 89.

DSU's styrkeliste

I henhold til § 6 i reglementet for DSUs enkeltmandsturnering skal spilleudvalget efter årets EMT opstille en styrkeliste. Det har SU også gjort i år, men da såvel Danmarks mesterskabet som Københavns mesterskabet skal afgøres ved omkampe, er den nu opstillede styrkeliste foreløbig, og den vil ikke blive offentliggjort, før SU har haft lejlighed til at revidere den efter afslutningen af omkampene.

Forhåbentlig vil styrkelisten kunne blive offentliggjort i juli-nummeret af Skakbladet.

Forretningsudvalget

Indbydelse til Københavns Skak Unions turnering for 4-mandshold

I lighed med turneringen i 1967 har KSU hermed fornøjelsen at indbyde alle danske skakklubber til at deltage i sin turnering for 4-mandshold, der spilles i weekenden den 20. og 21. september 1969. Til turneringen vil endvidere blive inviteret svenske, norske og tyske interesserede klubber.

Turneringen: Der spilles med 8 runder efter Schweizer-systemet med 4-mandshold (2 reserver er tilladt) og seedning i de første 3 runder. Der kan deltage flere hold fra samme klub. Der beregnes i første hånd matchpoints: 2 for vundet kamp, 1 for uafgjort og 0 for tabt kamp. Dernæst beregnes individuelle scoringspoints. Ved ligestilling derefter afgøres den endelige placering ved korrektion.

Betænkningstid: $\frac{3}{4}$ time til hver spiller til hele partiet, i alt $1\frac{1}{2}$ times spilletid pr. runde.

Nærmere spilleregler og program vil blive tilsendt de anmeldte klubber før turneringens start.

Spilletid: Lørdag den 20. september: Åbning af turneringen kl. 9.00.

1. runde kl. 9.30-11.00, 2. runde kl. 11.30-13.00 - pause.

3. runde kl. 14.30-16.00, 4. runde kl. 16.45-18.15

5. runde kl. 19.30-21.00.

Søndag d. 21. september: 6. runde kl. 9.00-10.30

7. runde kl. 11.30-13.00 - pause.

8. runde kl. 14.30-16.00.

Afslutning med præmieuddeling kl. 17.00.

Spillested: Ingeniør-Sammenslutningens bygning »Domus Technica«, Ved Stranden 18, 1061 København K.

Turneringsindskud: Kr. 90,00 pr. hold. Indskuddet skal være betalt samtidig med tilmeldelsen til KSU's kasserer *Gert Jacobsen, Nørrekær 74 K, 14. sal, 2610 Rødovre.* Postgirokonto 8 72 51.

Præmier: Vinderen får kr. 500,00

2. præmie får kr. 400,00

3. præmie får kr. 300,00

4. præmie får kr. 200,00

5. præmie får kr. 100,00

Derefter får de bedst placerede af de ikke seedede hold (dog kun en præmie til hvert hold) præmier på hhv. kr. 300,00, 250,00, 200,00, 150,00 og 100,00. Endvidere får de individuelle vindere ved bord nr. 1, 2, 3 og 4 hver kr. 100,00.

Sidste anmeldelsesfrist er den 1. september 1969. Bestyrelsen forbeholder sig ret til ændringer i programmet.

Indkvartering: Deltagere, der ønsker hotelværelse eller vandrerhjem, bedes rette henvendelse til undertegnede. Prisklasse anmodes opgivet samtidig med ankomsttid og afrejse.

Københavns Skak Union byder hermed alle klubber hjerteligt velkommen til København og håber, deltagerne vil få en interessant og fornøjelig turnering.

P. b. v.

*Viktor Sørensen,
formand.*

*H. C. Ørstedesvej 68, 4. tv.,
1879 København V. Tlf. (01) 35 00 08*

Bedre kontakt med skak-redaktørerne

Der skrives gode skakspalter i de lokale blade landet over - og naturligvis også i de store hovedstads- og landsdelsblade. Dem vil Dansk Skak Union gerne have lejlighed til at give en nyhedsservice i den udstrækning, der er brug for og ønske om det. Dansk Skak Union opfordrer alle skak-redaktører til at sætte sig hen og redigere en skrivelse om, hvordan man kunne tænke sig et fremtidigt samarbejde udformet, hvad man kunne ønske sig af nyhedsservice og partistof. Henvendelse til

*Chr. Waagner Nielsen
Arendalvej 9
9800 Hjørring*

Ole Jakobsen københavns mester 1969

Omkampen i københavnsklassen 1969 er afsluttet, og Ole Jakobsen, St. S. vandt titlen

Fortsættes side 142.

SKAKBLADET

Juni 1969 . Nr. 6 . 65. årgang . Redaktion: Hans Rasmussen
Medlemsblad for Dansk Skak Union

Dansk Skak Unions 3. åbne danmarksmesterskab for juniorer

Unionens juniorer indbydes herved til at deltage i det tredje danmarksmesterskab for juniorer. Der spilles på Kildemarksskolen i Næstved 13. til 19. juli 1969.

Som juniorer anses spillere, der ikke er fyldt 20 år den 13. juli 1969.

Der spilles i følgende klasser: mesterklasse, juniorklasse I og juniorklasse II. Deltagerne placeres efter tidligere resultater eller efter spillestyrke, jvnf. »Reglement for Dansk Skak Unions enkeltmandsturnering og for andre turneringers koordinering med den«. Der spilles efter »Reglement for D.S.U.'s åbne danmarksmesterskab for juniorer«. Begge disse reglementer findes i unionens reglementshæfte, som blev udgivet i 1968.

Til deltagelse i mesterklassen er inviteret en juniorspiller fra hvert af følgende lande: Østrig, Belgien, Østtyskland, Tjekkoslaviet, England, Færøerne, Finland, Holland, Island, Irland, Norge, Skotland, Sverige, Schweiz og Vesttyskland.

Mesterklassen spiller første runde søndag den 13. juli kl. 12-17, og derefter spilles en runde om dagen, såfremt deltagerantallet ikke overstiger 26. Med indtil 32 deltagere spilles 8 runder, og der spilles 2 runder tirsdag. Med mere end 32 deltagere spilles 9 runder og 2 runder mandag og onsdag.

Juniorklasserne I og II spiller 7 runder og begynder tirsdag den 15. juli kl. 9-13. Tirsdag og torsdag spilles 2 runder.

Spilletider, betænkningstid samt op- og nedrykningsregler vil fremgå af programmet, som i god tid tilsendes hver enkelt deltager.

N.B! Opmærksomheden henledes på, at juniorer, som ikke er medlemmer af unionen, kan deltage i juniorklasse II.

Indskud andrager pr. deltager i mesterklassen: kr. 25,00. I juniorklasserne I og II kr. 15,00 pr. deltager.

Præmierne er kontante. Deres størrelse vil blive bekendtgjort ved opslag i turneringslokalet. Endvidere udsættes ærespræmier.

Der vil under turneringen blive lejlighed til at spille simultan med stormester Bent Larsen. Spillere, som er særlig interesseret i lynskak, vil i tilstødende lokaler kunne deltage i grupper på otte.

Der er sørget for sengepladser til spillere, som ønsker at overnatte. Der er forskellige muligheder for bespisning til billige priser.

Tilmelding: indskud sendes til: gironr. 2 08 01

Skakbladets Ekspedition

Akademihaven, 4180 Sorø

og skal være indbetalt senest den 10. juni.

Deltagerne vil få tilsendt et udførligt spørgeskema vedrørende fødselsdag, spillestyrke, overnatning, bespisning m.v. Dette anmeldelsesskema skal såvidt muligt attesteres af klubformanden.

Af hensyn til turneringens tilrettelæggelse anmoder vi deltagerne om at melde sig i god tid!

På arrangørerne
Næstveds Skakklubs vegne
E. Juel Hansen

På forretningsudvalgets vegne
Ole Schøller Larsen

Redaktionen af juli-nummeret slutter den 10. juni
og af august-nummeret den 25. juni

Nordisk turnering

Som tidligere meddelt vil årets nordiske turnering blive afholdt i Lidköping i tiden 22/7-2/8.

Da disse linier blev skrevet, forelå den officielle invitation endnu ikke, men af turneringens reglement kan nævnes:

Der spilles i 5 klasser: landsholdsklassen, mesterklasse, 1. klasse samt dame- og juniorklasse.

Landsholdsklassen skal i år være en turnering i FIDE-kategori 2B (12 deltagere og mindst 6 titelholdere), og fra Danmark deltager Bent Larsen, Svend Hamann og forhåbentlig Børge Andersen samt en spiller uden titel, som vil få speciel invitation.

Mesterklassen spilles i 2 grupper á 12 spillere. Vi kan ikke regne med at få mere end 5 spillere med, og spilleudvalget vil opstille de tilmeldte spillere i styrkeorden. Der spilles alle mod alle.

1. klasse spilles i 2 grupper og efter Monrad-systemet med 9 runder. Deltagerantallet er ikke begrænset her, så alle, der melder sig, kan forvente at komme med.

Dameklassen og juniorklassen spilles enten alle mod alle eller efter Monrad-systemet med 9 runder. For at kunne deltage i juniorklassen må man ikke være fyldt 20 år 1/9-69.

Indskud: 50 sv. kr. for seniorer og 25 sv. kr. for juniorer.

Det kan ikke nås at bringe den officielle indbydelse i Skakbladet, og jeg vil derfor bede alle, som tænker på at deltage i årets nordiske turnering, om straks at skrive til unionens sekretær, *Eigil Meedom, Kirkebakken 14, 2600 Glostrup*, og de vil gennem Meedom få alle nødvendige oplysninger. Såfremt der er interesse for det, kan der arrangeres fælles rejser.

O. S. L.

VM-matchen Petrosjan-Spasski

Lad os nu se!

Af dr. Max Euwe, eks-VM

Før en VM-match plejer der at blive talt meget om spillernes chancer. Hvem af dem har størst udsigt til at vinde titlen?

Da det er umuligt at se ind i fremtiden, må man tage sit udgangspunkt for prognoserne i nutiden og fortiden. En sådan metode giver ofte gode resultater, især indenfor økonomien; her kaldes den »opstilling af en model«. De vigtigste faktorer, der bestemmer resultatet, underkastes en beregning for at finde ud af, hvordan de vil forandre sig i fremtiden. På den måde kan man »gennemspille« fremtidige begivenheder. Metoden er imidlertid langt mindre pålidelig end mange tror, især når den anvendes på sport og spil. For nylig fandt der spændende begivenheder sted i Holland. Den berømte fodboldklub »Ajax« tabte nogle vigtige points i kampen om det nationale mesterskab. Efter 8 kampe var den på 3. pladsen, 4 points efter nr. 1. Ville »Ajax« indhente konkurrenterne? Nogle skarpe hjerner fandt på at løse dette problem ved at opstille en model og benytte en datamaskine. Hvad tror De resultatet blev? Den førende klub beholdt førstepladsen i 9.999 af 10.000 varianter. Og det er der ikke noget mærkeligt i. Modellen var jo opstillet på grundlag af de resultater, der var klart utilfredsstillende for »Ajax«.

For dog inden for skak at have et vist grundlag for talmæssige bedømmelser er der blevet foreslået forskellige systemer, der er baseret på individuelle koefficienter. To af disse systemer, nemlig Elo-systemet (opkaldt efter opfinderen, prof. Elo) og Ingo-systemet (efter byen Ingolstadt), har fået en vis udbredelse. Deres princip er det, at hvert resultat, hver gevinst eller nederlag, vurderes i forhold til modstanderens koefficient. Begge systemer har givet gode resultater. Man bør ikke undre sig over, at Spasski står over Petrosjan på begge systemers rangliste. Vi ved jo, at Spasski siden den første match mod Petrosjan har haft de bedste resultater. Endvidere har Spasski i modsætning til Petrosjan sidste år haft lejlighed til at spille match mod tre spillere med en meget høj koefficient. Men vi ved også, at match og turnering ikke er det samme. Det ville være forkert at fortsætte »turneringslinjen« ud i fremtiden for at forudsige resultatet af en match.

Inden vi forlader koefficientsystemerne vil vi gøre en interessant iagttagelse: To spillere, der ikke deltager i VM, står meget højt på begge lister, nemlig Botvinnik og Fischer. Skakklubben i den hollandske by Leiden planlægger i foråret 1970 at afholde en matchturnering over 6 omgange med følgende deltagere: Petrosjan eller Spasski, Botvinnik, Fischer og Larsen. Det er glædeligt, at de to sidstnævnte allerede har vist interesse for planen. Klubben i Leiden og alle hollandske skakentusiaster håber, at de sovjetiske skakorganisationer vil medvirke til planens gennemførelse. En sådan matchturnering kunne sammenlignes med turneringen i Skt. Petersburg 1895/96, hvori deltog verdensmesteren Lasker, eks-verdensmesteren Steinitz, den russiske mester Tschigorin og den unge amerikaner Pillsbury.

Men lad os vende tilbage til vore dages helte ... Petrosjan har i den senere tid vist, at han er i god sportslig form. Og man kan regne med at han har forberedt sig godt til matchen. Hans åbningsrepertoire er ikke så bredt, men det har også sine fordele. Petrosjan er en hårdt kæmper.

Og Spasski? Før matchen i 1966 havde han flere kvalifikationsturneringer i Sovjet, en anstrengende interzoneturnering og 3 matcher bag sig. Denne gang har han »kun« spillet matcher. Han har derfor ikke grund til at være særlig træt i fysisk henseende, derimod kommer den moralske træthed netop i matcher, hvor den psykiske anstrengelse spiller en langt større rolle. At Spasski foretrækker turneringer, taler netop om hans modtagelighed over for denne anstrengelse. Hvorvidt matchsystemet er at foretrække fremfor turneringer i afviklingen af VM kan ikke afgøres entydigt. Under matchsystemet møder alle ikke hinanden. Endvidere er matcherne lidt for korte. På den anden side spiller tilfældigheder en større rolle i en turnering end i en match.

Vi kan tage et eksempel: A er dobbelt så stærk som sine tre modstandere B, C og D. Ifølge sandsynlighedsteorien har A ca. 40 % chance for at blive nr. 1 i en turnering med de 3 andre. Men i en match mod B, C eller D har han (hvis der spilles 4 partier) ca. 60 % for sejr og ca. 30 % for uafgjort 2-2. Disse tal ændres, hvis antallet af partier forøges, men tendensen er den samme: et matchresultat er mere lovmæssigt.

I skakhistorien er det sket flere gange, at to spillere har mødt hinanden to gange i en match om VM. Det er den almindelige mening, at den der har tabt den første match, har bedre chancer i den anden. Det er rigtigt nok, men det er ikke ligemeget, om det er verdensmesteren eller udfordreren, der har tabt den første match. I førstnævnte tilfælde har taberen en vigtig stimulans til at vinde titlen tilbage, mens hans modstander har en mærkelig skyldfølelse for at have berøvet ham titlen. Disse faktorer har haft en afgørende indflydelse på nogle af de matcher, som ikke ligger så langt tilbage.

Men i den forestående tvekamp er de psykologiske faktorer helt anderledes. Fra Petrosjans side: »Det første angreb på min fæstning er slået tilbage«. Det giver selvsikkerhed før den anden storm. Fra Spasskis side føles en vis usikkerhed: »Men vil det lykkes denne gang?»

En lignende situation har foreligget to gange tidligere i skakhistorien. I 1929 lykkedes det ikke Bogoljubov at besejre Aljechin. I 1934 mislykkedes også hans andet forsøg. Botvinnik forsvarede i 1954 sin titel mod Smyslov. Men 3 år senere tabte han matchen mod den samme modstander.

Hvad siger resultatet af matchen Petrosjan-Spasski 1966 ($12\frac{1}{2}-11\frac{1}{2}$; $+4, \div 3, = 17$)?

Spasski er en foretagsom angrebsspiller. Petrojan er forsvarsspiller, men føler sig også hjemme i komplikationer. Spasski er stærkest i »vilde« stillinger, Petrosjan i »positionspartier«. Sådan var meningen før matchen 1966. Men hvad fik vi at se?

Næsten alle Petrosjans sejre blev vundet som følge af angreb og komplikationer, mens Spasski vandt ved lang belejring og udnyttelse af små fordele (det 13. parti var på 91 træk!)

Af de første 15 partier endte kun 3 med resultat, d. v. s. 20 %; men af de følgende 9 endte 4 med sejr eller tab, d. v. s. næsten 50 %. Man kan konstatere en slagudveksling, der er karakteristisk for mange matcher: Spasski vandt det 19. parti, Petrosjan det 20. og det 22., hvorefter Spasski vandt det 23. Remisprocenten var over 70, altså næsten ligeså høj som i matchen Capablanca-Aljechin. Bliver det sådan igen?

Begge spillere er klar til kampen. Petrosjan er en fremragende strateg med stor kombinations-evne; han er ikke bange for komplikationer og er fuld af selvtillid. Spasski er ekspert på alle våben, idealet af en foretagsom spiller, en skaklig arkitekt, der helt kan gå op i kampen.

Det er en stor match, der forestår.

Oversat fra »64«, nr. 15, 1969 af Jørn Sloth.

Kampen begynder

Lørdag aften den 12. april 1969 fandt den officielle åbning af verdensmesterskabsmatchen mellem den 39-årige verdensmester, *Tigran Petrosjan*, og hans 32-årige modstander, *Boris Spasski*, sted i Moskva TVs teater-bygning, hvorfra begivenheden transmitteredes.

Ved åbningsceremonien var foruden naturligvis de to spillere til stede bl. a. eksverdensmester *Max Euwe*, Holland, som repræsenterede og oplæste et brev fra præsidenten for FIDE, *F. Rogard*, Sverige, desuden *B. Rodinov*, Sovjetunionen, en af FIDEs vicepræsidenter, de to dommere ved matchen *A. O'Kelly*, Belgien og *M. Filip*. Tjekkoslovakiet samt spillernes officielle sekundanter: stormester *I. Boleslavski* for Petrosjan og *I. Bondarevski* for Spasski.

Som ved matchen i 1966 trak Spasski ved lodtrækningen, som blev foretaget af O'Kelly, en hvid bonde, og skulle derfor føre de hvide brikker i det første matchparti.

Matchen afvikles på den måde, at der spilles mandag, onsdag og fredag kl. 16.30-21.30 i »Variete-teatret« i Moskva. Hængepartier spilles den følgende dag i Moskvas Centralskakklub.

1500 tilskuere overværede matchens 1. parti mandag den 14. april. Spasskis første træk var som ventet 1. e4, og Petrosjan forsvarede sig med Kan-varianten i siciliansk (2. —, e6 og 4. —, a6). Det lykkedes verdensmesteren at neutralisere hvis åbningsfordel og at vinde en bonde, men da partiet blev afbrudt regnede de fleste eksperter med, at det var muligt for Spasski at holde partiet. Ved spilllets fortsættelse den 15. april begik Spasski imidlertid en alvorlig fejl (se diagram efter 51. —, Tc1), og Petrosjan tog føringen 1-0 i matchen.

I det 2. parti valgte Spasski med de sorte brikker det kampbetonede Tarrasch-forsvar mod dronninggambit. Efter afbytning af begge tårnpar omkring det 30. træk fremsatte Petrosjan et remistilbud, som blev afslået af Spasski. Da partiet blev hængeparti havde Spasski; den lidt bedre stilling i et dronningslutspil med lige mange brikker på hver side; men efter endnu 20 træk indstillede han gevinstforsøgene.

Det 3. parti blev atter siciliansk. Denne gang dragevarianten med 2. —, Sc6 og 4. —, g6. Allerede i 15. træk valgte Spasski en fortsættelse, som førte til en mængde afbytninger og en forenkling af stillingen. Partiet blev afbrudt efter det 44. træk. Ved genoptagelsen enedes spillerne straks om remis.

4673 Siciliansk

Hvid: Spasski. Sort: Petrosjan.

1. matchparti.

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, c×d4 4. S×d4, a6 5. Ld3, Sc6.

Dette system, der anvendes temmelig ofte, har ikke tidligere været på verdensmesterens repertoire.

6. S×c6, b×c6 7. 0-0, d5.

En anden fortsættelse er her 7. —, d6.

8. Sd2, Sf6 9. De2. Le7 10. b3, 0-0 11. Lb2, a5 12. f4, g6.

En diskutabel beslutning. Hvid truede med e4-e5 fulgt af f4-f5, og sort tager på forhånd sine forholdsregler herimod. Men herved svækkes kongefløjen alvorligt.

13. Td1, Sd7 14. c4.

Hvid beslutter at rykke frem over en bred front, men burde han spille tid på det? Straks 14. f5 kom stærkt på tale.

14. —, a4 15. f5, e×f5.

Sikkert det eneste rigtige svar.

16. e×f5, Lf6.

Igen det eneste træk. Sort havde ikke tid til 16. —, a×b3 på grund af 17. f×g6, h×g6 18. L×g6! med meget stærkt angreb.

17. L×f6.

Den mest konsekvente fortsættelse var det interessante officersoffer 17. f×g6, L×b2 18. g×f7†, T×f7 19. T×f7, K×f7 20. c×d5.

17. —, S×f6 18. Df2, a×b3 19. a×b3, Ta2 20. f×g6.

Det kom på tale at spille 20. Lb1 uden at åbne f-linjen og bringe det sorte tårn på f8 i spil.

20. —, f×g6 21. h3.

Her var det nødvendigt at spille 21. Lb1 for at jage tårnet fra 2. række fulgt af 22. Dd4 med positionsfordel for hvid.

21. —, De7 22. Dd4.

En fejl, hvorefter billedet skifter. Tilsyneladende undervurderede hvid et eller andet i sine beregninger. Det »stereotype« 22. Lb1 gav hvid et udmærket spil.

22. —, c5! 23. Df4, Lb7 24. Tde1, Dg7.

I begyndende tidnød udnytter sort ikke den taktiske mulighed 24. —, Sh5. Da 25. T×e7, S×f4 er dårligt for hvid, må han vælge det mindre onde at bytte to gange på f8: 25. D×

f8†, D×f8 26. T×f8†, K×f8 27. Tf1†, Ke7 28. Tf2, hvorefter sort har de bedste udsigter.

25. De3?.

Balancegang på afgrundens rand. Hvid mærker ikke, at spillet har vendt sig, ellers ville han have forenklet spillet: 25. c×d5, S×d5 26. D×f8†, D×f8 27. T×f8†, K×f8 28. Se4, Sf4 29. Lf1 med hurtig remis.

25. —, d4 26. De6†, Df7 27. De2.

Efter afbytningen 27. T×f6, D×e6 28. Tf×e6, T×d2 er slutspillet til sorts fordel. Alligevel burde Spasski have valgt denne fortsættelse.

27. —, Te8 28. Df2, T×e1 29. D×e1, De8 30. D×e8†, S×e8 31. Le4, T×d2 32. L×b7, Sd6 33. Ld5†, Kg7 34. b4.

Spasski forsøger at befri sig ved hjælp af en kombination.

34. —, c×b4 35. c5.

I betragtning kom 35. Tb1.

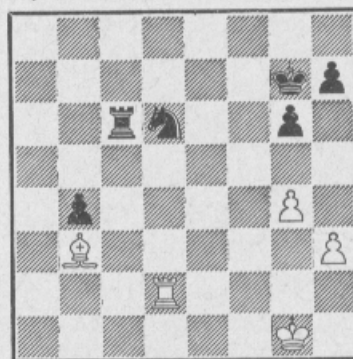
35. —, Sf5 36. c6, Tc2 37. g4, Sd6.

Mere aktivt synes 37. —, Se3, f.eks. 38. Tf7†, Kh6 39. Le4, Tc3 40. c7, b3.

38. Tf4, d3 39. Td4, d2.

På 39. —, Tc3 ville hvid svare 40. Lf3. De sidste træk gjorde verdensmesteren i tidnød.

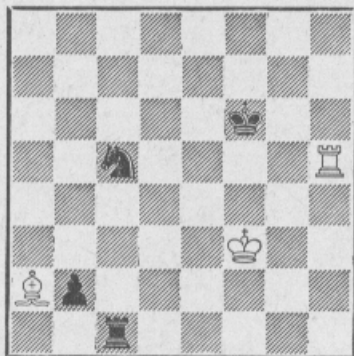
40. Lb3, T×c6 41. T×d2.

Her blev partiet afbrudt. Trods minusbonden har hvid remischancer med sin gode løber. — Den følgende dag blev partiet færdigspillet i Moskvas Centralskakklub. De fleste eksperter regnede med, at partiet hurtigt ville ende remis. Da matchens overdommer A. O'Kelly åbnede kuverten blev det klart, at Petrosjan havde afgivet det stærkeste hemmelige træk, hvorefter Spasski havde alvorlige vanskeligheder.

41. —, Se4 42. Td7†, Kf6 43. T×h7, Tc1† 44. Kg2, Sc5 45. Lf7, b3 46. g5†,

K×g5 47. h4†, Kf6 48. h5, Tc2† 49. Kf3, b2 50. La2, g×h5 51. T×h5, Tc1.

52. Th6†?

Med 52. Ke3 kunne partiet tilsyneladende reddes.

52. —, Ke5 53. Tb6, Sa4 54. Te6†, Kd4 55. Te4†, Kc5 56. T×a4, Ta1, og sort opgav.

Noter af sovjetmesteren, stormester Polugajevski i »Komsomolskaja Pravda«. Oversat af Jørn Sloth.

4674 Dronninggambit (Tarrasch-forsvar)

Hvid: Petrosjan. Sort: Spasski.

2. matchparti.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, c5 4. c×d5, e×d5 5. Sf3, Sc6 6. g3, Sf6 7. Lg2, Le7 8. 0-0, 0-0 9. Lg5, c×d4 10. S×d4, h6 11. Le3, Lg4 12. Sb3, Le6 13. Tc1, Te8 14. Sb5, Dd7 15. S5d4, Lh3 16. S×c6, b×c6 17. Dd3, L×g2 18. K×g2, a5 19. Tc2, a4 20. Sd2, Db7 21. Kg1, Tac8 22. Tfc1, Sd7 23. Sf3, c5 24. b3, a×b3 25. a×b3, Lf8 26. Ta1, Sf6 27. Tca2, Ta8 28. T×a8, T×a8 29. T×a8, D×a8 30.

Dc2, Se4 31. Sd2, S×d2 32. L×d2, Da6 33. Kf1, Db5 34. Lc3, g6 35. Dd1, Dc6 36. f3, De6 37. Kg2, h5 38. h3, Ld6 39. Dd3, Le5 40. L×e5, D×e5 41. h4, Kf8 42. Kf1, Ke7 43. Kf2, De6 44. Db5, Dd6 45. Db7†, Kf6 46. Db5, Dc7 47. Dd3, c4 48. b×c4, d×c4 49. Dc3†, Ke6 50. Ke3, Dc5† 51. Dd4, Da3† 52. Kd2, Da5† 53. Kc2, Db5 54. Kc3, Db3† 55. Kd2, Db4† 56. Kc2, Da4† 57. Kc3, Da5† 58. K×c4, Dc7† 59. Kd3, D×g3 60. De4†, Kf6 61. Dd4†, Ke7, remis.

Pointsstillingen: Petrosjan 1½-1½.

4675 Siciliansk

Hvid: Spasski. Sort: Petrosjan.

3. matchparti.

1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. d4, c×d4 4. S×d4, g6 5. c4, Sf6 6. Sc3, S×d4 7. D×d4, d6 8. Le3, Lg7 9. f3, 0-0 10. Dd2, Le6 11. Tc1, Da5 12. Le2, Tfc8 13. b3, a6 14. Sd5, D×d2† 15. K×d2, S×d5 16. c×d5, Ld7 17. T×c8†, T×c8 18. Tc1, T×c1 19. K×c1, Kf8 20. Kc2, e6 21. a4, e×d5 22. e×d5, Ke7 23. Ld3, Le5 24. g3, Ke8 25. Kd2, Ke7 26. Lb6, Le8 27. f4, Lg7 28. g4, Ld7 29. h3, h5 30. Le2, h×g4 31. h×g4, Lb2 32. Ke3, Lc1† 33. Kf3, Lb2 34. Ld3, Lc3 35. f5, g×f5 36. L×f5, L×f5 37. g×f5, Kd7 38. Ke4, Le1 39. Kd3, Ke8 40. Kc4, Ld2 41. b4, Le1 42. b5, Ld2 43. Ld4, remis.

Pointsstillingen: Petrosjan-Spasski 2-1.

Ved redaktionens slutning

var stillingen: Petrosjan-Spasski 4½-5½ + et gunstigt hængeparti til Petrosjan.

(Fortsættes).

Matchen Larsen-Tal, afsluttet

Sejren var klar nok

Af Bent Larsen

4676 Siciliansk

Hvid: Tal. Sort: Larsen.

6. parti

1. e4, c5.

Den vanskeligste beslutning i dette parti! Den havde taget halvandet døgn og var skyld i, at jeg havde sovet lovlig lidt om natten. Jeg analyserede på livet løs et par af de skarpeste hvide angrebsstillinger i siciliansk og bestemte mig flere gange »helt bestemt« til at spille en anden åbning.

2. Sf3, d6 3. d4, c×d4 4. S×d4, Sf6 5. Sc3, Sc6 6. Lg5.

Rauzer-varianten igen, som i 4. parti. Den var jeg nu ikke bange for, og hvis Tal atter spillede 9. Sb3, kunne jeg sagtens forstærke mit spil. Måske håbede han, at jeg ville spille 6. —, Ld7, det har jeg spillet af og til, og Tal spillede det selv i et parti i sovjetmesterskabet. Nej, ingen eksperimenter, jeg holder mig til den solide hovedvariant:

6. —, e6 7. Dd2, Le7 8. 0-0-0, 0-0 9. f4, S×d4 10. D×d4, Da5.

De fleste teoretikere anbefaler, at indskyde h6; Lh4 på et eller andet tidspunkt, men efter min mening er dette kun en fordel for sort i én eneste variant, nemlig efter 11./12. e5, d×e5

12./13. D×e5. Det spiller Tal selvfølgelig ikke, det fører jo til dronningafbytning! I alle varianter vil jeg meget have mig frabedt at svække min kongestilling unødvendigt mod en skrap angrebsspiller – og med trækkene h6 og Lh4 indskudt ved jeg slet ikke, hvad jeg skal spille mod Lc4-varianten!

11. Lc4, Ld7.

Pointen er 12. e5, d×e5 13. f×e5, Lc6 med godt spil for sort. Som man ser, går dette ikke, hvis den hvide dronningløber allerede er jaget til h4.

Alligevel havde jeg en fornemmelse af, at dette var et risikabelt foretagende. Trækket 11. —, Ld7 er nemlig en opfindelse af Geller, der vist første gang spillere det i et parti mod Keres i kandidatturneringen 1962. Måske har man i den russiske lejr arbejdet med denne variant?

Det så det ikke ud til. Tal tænkte næsten 40 minutter, jeg svarede à tempo, og så tænkte han 20 minutter – og det var de to kendteste teoritræk, han spillede!

Mon han kender mit parti mod Byrne og bare lader, som om det hele er nyt for ham?

12. Kb1, Lc6 13. Thf1, h6 14. Lh4, Dh5(!).

Vistnok først spillet i mit parti mod Robert Byrne i det åbne amerikanske mesterskab i *Colorado, august 1968*. Det blev hurtigt remis, så ingen har vel lagt mærke til det.

Tal tænkte igen 20 minutter. Havde han trukket hurtigt, var jeg blevet bange. Byrne turde ikke spille 15. g3, men vi så jo på det bagefter. Det så ikke ud til at være farligt for sort ...

15. g3?!, g5.

For nogle år siden var der ingen, der vovede den slags træk mod Tal, sagde Geller senere. Nej, men så skulle jeg have spillet anderledes for adskillige træk siden!

Mit samlede tidsforbrug var nu 4 minutter, Tals over 80. Det måtte være gået op for ham, at jeg var på hjemmebane.

16. f×g5, h×g5 17. T×f6, L×f6 18. D×f6, g×h4 19. g×h4, Kh7 20. e5!?

– Du skulle da i det mindst have taget d6-bonden, sagde Geller om aftenen.

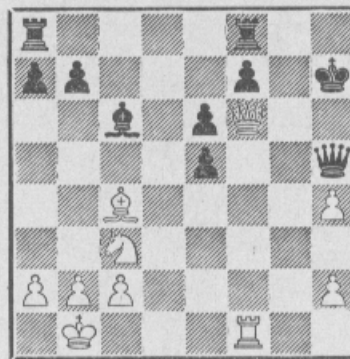
– Hvad siger du, Evfim, kunne jeg have slået på d6, det så jeg slet ikke, sagde Tal. Geller rystede på hovedet.

Dog mener jeg, at sort også efter 20. T×d6, Dg6 står med de bedste chancer, hvid har kun to meget dårlige h-bønder for kvaliteten, 21. Dd4 og Df2 vil jeg besvare med Tg8, 21. Df4 med Td8. Hvis hvid ikke får noget angreb, er der store gevinstchancer for sort i slutspillet.

20. —, d×e5 21. Tf1!.

(Se diagrammet)

21. Ld3† duer åbenbart ikke p. gr. a. e4! Det kunne jeg huske, at Byrne og jeg havde set. Men teksttrækket? Tal har alligevel fundet noget, 21. —, Tad8? 22. L×e6!, f×e6 23. De7†, Kh6 24. Tf6† med fordel.

Jeg tænkte over en halv time. På et tidspunkt, hvor min modstander havde brugt over halvanden time af sin betænkningstid og sandsynligvis var blevet godt nervøs, skulle jeg først til at tage partiet alvorligt!

21. —, Dg6 22. D×e5, f5 23. Ld3.

Slutspillet efter 23. D×e6 er meget dårligt for hvid.

23. —, Df6 24. De3, Tad8.

25. D×a7 besvares stærkt med 25. —, Dd4! Alligevel er det muligt, at teksttrækket er unøjagtigt, i betragtning kommer 24. —, a6!? med hensigten 25. Se2, Lb5!.

25. Se2, a6 26. Sf4, e5 27. Sh3, e4 28. Sg5†??.

Tal havde 16 minutter tilbage og brugte de 7 her, men trækket er en grov fejl. Nu kan han ikke blokere de sorte centrumsbønder, og de afgør ret let partiet.

Efter 28. Le2 kunne hvid stadig kæmpe. Nerver? Resultatet af de uheldige åbningsvalg?

28. —, Kh8 29. De2, Dh6 30. Lc4, f4 31. Sf7†, T×f7 32. L×f7, f3.

Der er faktisk ikke mere. Sort kan sagtens beskytte sin konge, samtidig med at han understøtter fribønderne.

33. De4, Df6 34. Db3, Dd4 35. a3, e3 36. Tc1.

Forvandlingskombinationer begynder at dukke op: 36. De6, Dd1†! 37. T×d1, T×d1† 38. Ka2, Ld5†.

36. —, e2 37. De6, Df4 38. De7, D×c1† 39. Ka2, Dg1.

Jeg havde masser af tid, hvilket altid er rart. Ellers var jeg måske kommet til at spille 39. —, Ld5†??, der giver hvid remis ved evig skak!

40. D×d8†, Kh7.

Tal klarede tidnøden. Nu brugte han 53 minutter til det hemmelige træk og puttede 41. Lc4 i konvolutten, og opgav straks efter. Sort kan uden videre tage sig en ny dronning.

41. De7 besvares enklost med 41. —, Dg7, med truslen Ld5†. Mod 41. Le6 vinder det prosaiske Le4, men fikserer er 41. —, Db1†(!) 42. Kb3, La4†!

4-2! Jeg har to partier til at skaffe mig et halvt point.

Hvid: Larsen. Sort: Tal.

7. parti

1. Sf3, Sf6 2. c4, g6 3. g3, Lg7 4. Lg2, 0-0 5. 0-0, d6 6. d4, Sbd7 7. Sc3, e5 8. e4, c6 9. Te1.

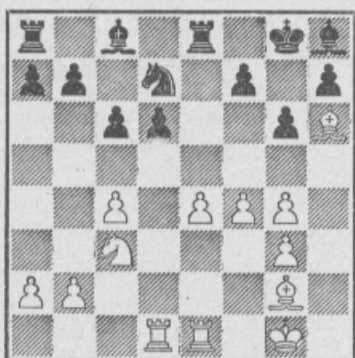
Teoriens hovedvariant er 9. h3, som forberedelse til Le3. For over ti år siden spillede jeg flere gange teksttrækket, der behandles meget stedmoderligt af teoretikerne. I ganske enkelte varianter er h3 overflødigt, f. eks. ville jeg besvare 9. —, a6 med 10. b3.

Men Tal gør et skarpt forsøg på at bevise, at man ikke bør undlade 9. h3:

9. —, e×d4 10. S×d4, Sg4!? 11. h3?!

Jeg anså faktisk ikke dette for det bedste træk, men jeg ville gerne have dronningafbytning! Det får jeg nu, for 11. —, Db6(?) fører efter 12. Sce2! til en stilling, teorien anser for god for hvid — normalt opstår den efter 9. h3, Db6 10. Te1, e×d4 11. S×d4, Sg4 12. Sce2!.

11. —, Df6! 12. h×g4, D×d4 13. D×d4, L×d4 14. Lh6, Te8 15. Tad1, Lh8 16. f4!.

Den eneste redning! Efter 16. T×d6?, Se5! ville hvid straks komme i uovervindelige vanskeligheder, og 16. e5?!, S×e5 17. f4, L×g4 giver sort tårn og hele tre bønder for to lette.

16. —, Sb6 17. Lf1, L×g4 18. T×d6, Tad8.

Sort kunne tjene en bonde med 18. —, Le6, for 19. c5?, L×c3 20. b×c3, Sa4 er uspilleligt for hvid. Derfor 19. e5!, L×c4 20. L×c4, S×c4 21. Td7, Tab8 22. Sa4! (forhindrer Sb6). Denne variant analyserede jeg senere en smule sammen med Geller, efter 22. —, Ted8 23. Ted1, T×d7 24. T×d7, Se3 25. Lg5, h6 26. Lh4! kom vi til det resultat, at hvid måtte kunne holde remis uden alt for stort besvær.

I dette tilfælde kan der næppe rettes nogen særlig indvending mod Tals meget lidt materialistiske indstilling.

19. T×d8, T×d8 20. e5, Lg7.

Efter 20. —, Td2? 21. Se4!, T×b2? 22. Sf6†, L×f6 23. e×f6, Le6 24. Lh3 vinder hvid. Sort må altså først bytte den generende løber af.

21. L×g7, K×g7 22. Se4, Td4 23. b3, Sc8 24. Sf6(!?).

Det mest nøgterne i betragtning af matchstillingen var vel 22. Sf2, Le6 23. Td1. Efter tårnafbytning har sort næppe virkelige gevinstchancer, selv om han nok står en anelse i overkanten. Han kan få de hvide bønder på dronningfløjen fastlagt på de hvide felter.

Men teksttrækket er i øvrigt udmærket. Der opstår en fuldstændig lige stilling, hvor sort ganske vist har det mest aktive tårn, men til gengæld kommer den hvide springer til at stå meget bedre end sin sorte kollega.

24. —, Le6 25. Te3, Lf5 26. b4, h5 27. a3, b6 28. Le2, Td2 29. Kf1, Se7 30. Ke1, Tb2 31. Tc3, Tb1† 32. Kf2, Tb2 33. Ke1, a5 34. b×a5.

34. b5 var også særdeles udmærket.

34. —, b×a5 35. Ld1, Le6 36. Td3, Tb8.

Sort må jo for enhver pris forhindre, at det hvide tårn kommer ned på 8. række. Der var nu ved at være tidnød. Mit næste træk ser lidt mærkeligt ud, men er godt nok.

37. Lf3?!, L×c4 38. Td6!, Le6(?).

Sort burde vel prøve 38. —, Tc8, men efter 39. g4! (som det var min hensigt at spille) kunne heller ikke Geller påvise gevinstchancer for sort under vore analyser.

39. L×c6, Sf5 40. Td3, Tb1†.

Heller ikke det bedste, men det vigtigste var at få gjort et træk!

41. Kd2, Tb2†.

Det hemmelige træk. Sort står på ingen måde bedst, men han skal jo spille på gevinst.

42. Ke1, Tb8 43. Le4, Sh6 44. Td6, Sg4 45. S×g4, h×g4 46. Td3, Tb5.

Lidt overflødigt, jeg ville nemlig ikke spille Ld5. Det kunne føre til et tårnslutspil, der er remis ved rigtigt spil, men dog giver sort visse praktiske chancer. Jeg vil meget hellere forbedre min stilling ved at bringe kongen i spil, medens tårnet garderer a3 og g3.

47. Kd2, Tb2† 48. Ke3, Kf8 49. Td2, Tb3† 50. Td3, Tb2 51. Td2, Tb3† 52. Td3, Tb8 53. Tc3, Tb2 54. Kd4, Ke7 55. Le2, Ld7(?) 56. Lb3, Tb1.

Tal var i tidnød igen. Nu er den overstået, men vi er kommet så vidt, at hvid står klart bedst!

57. Ld5, a4 58. Tc7.

Hængeparti igen — vi spillede efter systemet med fem timers spilletid, to timers spisepause og derefter yderligere to timers spil. Først derefter hængeparti indtil næste dag.

Næste dag skete:

58. —, Td1† 59. Kc5, Td3 60. Kc4!, Td1 61. Kc5, remis.

Det var Tal, der tilbød remis og dermed opgav matchen.

I slutstillingen kunne hvid faktisk gøre livet

temmelig surt for sort med 61. Ta7! Men jeg var naturligvis tilfreds med at sikre match-sejren.

4½-2½! Det må vel kaldes en klar sejr. Jeg var ikke alt for tilfreds med mit spil, foruden et par grove fejl i 5. parti var der nogle slappe træk i 2. og 3. parti. Men nu bliver jeg måske for kritisk? Fejl laver vi alle, og Tal lavede i hvert fald langt flere end jeg i denne match. Nogle af dem var vel udslag af hans ustyrlige temperament, men der var forbløffende mange taktiske fejl. Netop i kompliceret kombinationsspil skulle han have sin styrke, men det så man kun et glimt af i det femte parti, der vel vil blive publiceret flere steder end noget af mine gevinstpartier.

Bemærkelsesværdigt var det, at der var flest sorte sejre. Men jeg havde endnu et sort parti til gode, og Tal skulle endnu en gang få »en rigtig Tal-stilling«. 8. matchparti skulle nemlig spilles, selv om det var unødvendigt af hensyn til matchens udfald. Det havde vi på forhånd lovet arrangørerne. Det hed i aftalen, at det skulle spilles som

Opvisningsparti

I FIDE's VM-matcher og kandidattureringsspartier er dette første gang et overflødig matchparti spilles. Det hedder i reglerne, at det sker kun, hvis begge parter er indforstået. Netop i Holland kan man dog grave tilbage i skakhistorien og finde en parallel: I matchen *Aljechin-Euwe* i 1937 blev de fem sidste af de 30 partier spillet som »opvisningspartier«, efter at Aljechin havde sikret sig sine 15½ points i 25 partier. Den detroniserede verdensmester Euwe vandt to og tabte kun ét, men man skal næppe lægge større vægt på disse resultater. Der kan let komme en reaktion, når afgørelsen er faldet.

Vort 8. matchparti bør bedømmes på samme måde. Men spændende blev det:

4678 Aljechins forsvar

Hvid: Tal. Sort: Larsen.

8. parti

1. e4, Sf6.

For første gang i matchen!

2. e5, Sd5 3. d4, d6 4. Sf3, Sc6.

Provokerende spillet. Nu skal vi straks få at se, om Tal vil slås idag! Mange teoretikere anser trækket for en fejl p. gr. a. det følgende bondeoffer, men vi er nogle stykker, der spiller det en gang imellem. Sommetider er jeg havnet i denne stilling via *Nimzowitsch's* forsvar: 1. e4, Sc6 2. Sf3, Sf6 3. e5, Sd5 4. d4, d6.

5. c4, Sb6 6. e6!?, f×e6 7. h4!?

Mod Sc3, Ld3 og Sg5 vil jeg påstå, at 7. —, g6 er spilleligt. Teksttrækket blev vist først spillet af schweizeren *Christoffel* mod mig i *Zürich* 61. Jeg spillede frækt 7. —, Sd7 og vandt faktisk let og hurtigt. Men hvad skulle

have spillet 8. h5! hvordan kommer sort så ud med klodserne?

Jeg har læst et eller andet sted, at *Boleslavski* anser 7. h4 for stærkt. Den mands meninger har alle en vis respekt for.

7. —, e5 8. d5, Sd4 9. S×d4, e×d4 10. Ld3(?).

Vildt. 10. D×d4, e5 11. Dd1 giver muligvis hvid en lille positionsfordel, men særlig bekymret ville jeg ikke være med sort.

10. —, Dd7! 11. Lg5, h6! 12. Ld2, Dg4 13. Le2, De4 14. 0-0, Lf5 15. Sa3, D×h4.

Sort står allerede klart bedst. Men havde dette her været blodig alvor, havde jeg sandsynligvis spillet 15. —, g6 eller g5.

16. Sb5, d3?!

Disse forviklinger kastede jeg mig ud i uden større betænkeligheder. Den kølige metode havde ellers været 16. —, Kd8. Sort kan derefter ikke holde bonden på d4, men beholder alligevel én i overskud, og den har hvid vist ingen mulighed for at få erstattet nogen steder, selv om den sorte stilling i nogen tid ville være en smule ubekvem.

17. S×c7†, Kd8 18. S×a8, d×e2 19. D×e2, S×a8 20. c5, De4 21. Db5, D×d5 22. La5†, b6 23. Tfd1.

Dette anså Tal efter partiet for en fejl, han mente, at 23. Tad1 skulle vinde uden større besvær. Det er jeg nu ikke sikker på, men sort måtte i så fald forsvare sig med 23. —, De6, hvilket i øvrigt også kommer stærkt på tale efter teksttrækket.

23. —, De5!? 24. a4!

Et fint træk, der dækker dronningen og dermed opstiller truslen c×b6 – samtidig med at a-bonden kommer et skridt nærmere forvandlingsfeltet!

24. —, Ld7 25. c×b6, a×b6 26. L×b6†, Ke8 27. Da6.

27. D×e5, d×e5 28. a5, e6 29. Tac1 kom stærkt i betragtning.

27. —, S×b6 28. D×b6, g5.

Jeg påstår, at dette må være en slags verdensrekord: et gevinstparti mod Tal, hvor man først får lukket op for sin kongeløber i 28. træk!

29. Te1, Df4 30. a5??.

Som flere gange før under matchen gør Tal en fejl efter lang tids betænkning. Han sad i over tre kvarter her.

Kun 30. Ta3 og 30. Te3 var egnet til at skabe vanskeligheder for sort. At påvise en klar gevinst for hvid lader sig vist ikke gøre, men sort kunne få hænderne fulde.

30. —, Lg7 31. Db8†.

Der truede jo Ld4.

31. —, Kf7 32. Db3†, e6 33. Db7, Ke7.

Her står kongen ganske godt, og sort er nu klar til modangreb. Sort har allerede store gevinstchancer – og Tal er i tidnød.

34. Te4, Dd2 35. Tae1, Le5 36. a6, D×b2 37. Tb4, Da2 38. a7, Le3.

Det overså han i farten, men det gjorde hverken fra eller til.

39. Tbb1, L×e1 40. T×e1, Tf8 41. Db6, Dd5 42. Te1, Te8 43. T×c8, L×c8 44. Dc7†, Ld7 45. f3. g4 46. Kf2, g×f3 47. g×f3, e5 48. Kg3, h5 49. Dc1, h4† 50. K×h4, D×f3. Hvid opgav.

I et interview fornylig sagde Tal, at da han i 1965 havde vundet så knebent over mig, havde folk hjemme i Sovjet medfølelse konstateret, at han måtte vel have været syg. Men nu mente han, at situationen var den, at en del mennesker i København ville anse en kneben Larsen-sejr for noget i retning af en fiasko!

Det ville jeg nu ikke have gjort. Men problemet blev altså ikke aktuelt, sejren blev klar nok, uanset om 8. parti regnes med eller ikke.

Med de sorte brikker

Forbløffende er det med de fire sorte sejre mod kun én hvid – hvør hvid endda stod særdeles mistænkeligt en overgang. Folk så lidt underligt på mig, da jeg fortalte, at det havde været min plan at slå Portisch med de sorte brikker. I den match lykkedes det ikke, men mod Tal gjorde det. Jeg tænker ofte på Keres' resultat i kandidatturneringen 1959. 50 % med hvid, men 12 af 14 med sort! Modstanderne vil jo vinde, når de har de hvide brikker, med sort spiller de så forbistret solidt!

I min match mod Tal i 1965 var det noget helt andet, fem hvide gevinster, ingen sorte!

Til en slags belysning af min taktik i åbningerne i mine sorte partier kan det måske anføres, at hvis man prøver at slå den op i den jugoslaviske »Informator«, finder man i de første fem bind, d.v.s. ca. 3500 mesterpartier, spillet mellem januar 1966 og juni 1968:

ingen partier med 3. —, e×d4 i 2. parti,

ingen partier med 9. —, a6 i 4. parti,

ingen partier med 14. —, Dh5 i 6. parti,

ingen partier med 4. —, Sc6 i 8. parti.

Men i alle fire tilfælde havnede jeg i en stilling, jeg kender og føler mig udmærket tilpas i. Det er godt at have et bredt åbningsrepertoire!

Ny turneringsform prøvet i Randers

Af Mogens Christensen

Er De i form? Især når sæsonen starter? – Er De ikke så heldig at bo i enten København eller Aarhus, hvor træningsmulighederne er legio, og hører De iøvrigt til blandt de selvransagende læsere, bør svaret blive benægtende.

Jeg vil vove at påstå, at der spilles alt for lidt alvorlig og især koncentreret skak i dette land. Det har hjulpet, at vi i de senere år har fået såvel divisions- som enkeltmandsturnering, men det er, som klubbernes egne turneringer, spredt fægtning, der med sine store pauser snart finder én sprælsk og kampivrig, snart dvask og godt og vel fredelig. Så er der naturligvis påsketurneringen, hvor de, der sætter pris på finsk bad, kan få løst op for musklerne. Herefter skulle formen være tip-top – og så hvad? Sæsonen er slut, der er en lang sommerferie at sætte formen til i.

Flittigere end selv de mest initiativrige paddehatte myldrer dog ind imellem »Risskov-turneringerne« frem. Her kan enhver få sin lyst styret: Møde gamle venner, lege skak, få en vis spænding og, hvis bølgerne går højt, få lidt af udgifterne dækket i form af en kontant præmie. Det har ikke alverden med skak at gøre, men er sikkert ikke nogen helt dum foranstaltning for mangen betrængt klubkasse.

Med nogen misundelse skeler man til en anden mulighed, andre landes åbne turneringer. De har i sig selv deres skavanker, men byder dog deltagerne mulighed for koncentreret træning. Endnu har man ikke herhjemme turdet give sig i kast med denne ide, der sikkert heller ikke ville give sin foregangsmand nævneværdigt overskud.

Klagende min nød til min modstander i korrespondancelandskampen mod Holland, H. Molenbroek, lå hjælpen fra denne lige om hjørnet. I hint land, der skakligt flyder i mælk og honning, arrangerer man snildt weekend-turneringer, hvor klasserne – eller grupperne – består af 4 deltagere. De finere starter om fredagen og spiller en runde om dagen, de lidt mindre fine træder først an lørdag og får således et ret forceret program, men alle får en god omgang træning med hjem.

På baggrund af de anførte betragtninger var det til at overse, hvad jeg havde af ro på mig, før jeg fik kørt generalprøve på denne turneringsform, en enkelt gruppe måtte være nok for

at se, hvordan maskineriet fungerede. I stor hast arrangerede Randers Skakklub sig med det amerikanske fænomen, Walter S. Browne, der har huseret så slemt i København, og Erik Pedersen, Nørresundby, mens Svend Åge Madsen og jeg selv skulle fungere som boksebolde.

Forties bør vel heller ikke fødselsveerne. Da programmet var fastlagt timedes det pludselig Erik Pedersen at skulle på arbejde fra lørdag aften til søndag morgen, men da han selv udtalte at ville affinde sig med denne kalamitet, kunne problemet løses ved, at man spillede en runde lørdag og så på godt og ondt to om søndagen, inderligt håbende, at der ikke blev hængepartier! Og ak, af turneringens 6 partier måtte de 3 i kuvert!

Betænkningstiden var naturligvis $2\frac{1}{2}$ time til 40 træk. Ubegribeligt, ikke sandt D.S.U., at man stundom ser kapable organisationsfolk dekretere nogen anden.

Jeg havde den glæde at se og medleve, at turneringen overtraf mine ellers så optimistiske forventninger. Med kun 3 runder var marginen for sløseri og skørlevned til at overse, og så var det skønt at se, at der blev spillet efter disse krav.

I første runde savede Erik Pedersen, som det er hans maliciøse vane, mig i to. Betydelig hævnfølelse forledte mig til en skovtur, som jeg til syvende og sidst ikke turde gennemføre, hvorefter jeg fik kontant afregning i form af en mistet bonde på halvdistanzen. Kønt og roligt førte hvid høsten i hus. Svend Åge Madsen drillede længe Browne med et for lejligheden inspireret spil, men fik i tidnøden ikke reb nok i sejlene og måtte did i hængepartiet.

I anden runde kendte Madsen ikke variantens klassiker mod Erik Pedersen, fik et par ubehagelige heste på halsen og måtte give bonde for at dulme den nordjyske vrede. Som i første runde spillede Pedersen kløgtigt og roligt på den indvundne fordel og havde, som han var spillende, sandsynligvis vundet tårnslutspillet med en bonde i overvægt, som DSB (!) ved Madsens afrejse tvang denne til at opgive. Som sort mod Browne var Christensen lumsk nok til i spansk at føre en gammel, selvanalyseret korrespondancevariant i marken. Hint arbejde ved skrivebordet for mange år siden har i tidens løb givet talrige points, og her var det da påny så lykkeligt, at hvid spillede den teoretiske gendrivelse. Hvor man efter Pachmans og andres udsagn just skal til at nyde frugterne af sorts tåbelige spil, erkender den stærke spiller, at det vrimler med ugler i mosen. Her imponerede Browne. I over en time grublede han over stillingen, fandt, at det nok var klogest at blæse til retræte, og gjorde dette så vel, at traskheden ikke triumferede. Efter 39 træk var jeg godt pumpet og accepterede remis, hvor der nok stadig var guf at analysere på – om der havde været tid til analyse og hængeparti!

I sidste runde stod de to lokale folk for turneringens eneste tidlige fredsslutning. For så vidt en skam, for de har hidtil gået ad hinanden med hensyn til det måske mest kardinale punkt i Bent Larsens bog om den åbne spanier, men så må d'herrer korrespondancespillere se at få syn for den nye finesse en anden dag. Fra begges side gjorde sig måske dybest set gældende, at dette ikke var tiden og stedet for broderstridens afgørelse – måske slog musklerne ikke mere til?

Den rette og ønskelige afslutning blev partiet Pedersen-Browne. Først spillede Browne fortræffeligt op, så slog Pedersen pludselig såre smukt igen – hvorefter med faldvingerne dirrende parterne fordragedes. Det var herligt og fremfor alt *kamp*, til hvilken man morsomt kan bemærke, at hvid ikke skulle have spillet f4, så lidt som sort f5!! Denne herlige fight kan mageligt stå for sig selv. Det skal være en meget blasert sjæl, der ikke ved gennemspilningen af partiet vil føle turneringsafslutningens spænding:

4679 Siciliansk

Hvid: Erik Pedersen, Nørresundby.

Sort: Walter S. Browne, U.S.A.

1. e4, c5 2. Sc3, Sc6 3. g3, g6 4. Lg2, Lg7 5. d3, d6 6. Le3, Sd4 7. Tb1, e6 8. Dd2, Se7 9. Sce2, 0-0 10. c3, Sdc6 11. f4, b6 12. d4, c×d4 13. S×d4, S×d4 14. L×d4, e5 15. Le3, Lb7 16. Sh3, d5 17. Td1, d×e4 18. Sg5, D×d2† 19. L×d2, e×f4 20. L×f4, Tfe8 21. Td7, Le8 22. Td6, f5 23. Lf1!, h6 24. Lc4†, Kh8 25. Sf7†, Kh7 26. h4, h5 27. 0-0, Tf8 28. Tfd1, b5 29. Sg5†, Kh8 30. L×b5, Tb8 31. Lc4, Tb6 32. Td8, Sc6 33. Sf7†, Kh7 34. T8d6, Sa5 35. Sg5†, Kh8 36. T×b6, a×b6 37. Lf7, La6 38. Td6, Lc4 39. L×c4, S×c4 40. T×g6, S×b2. Remis.

Slutresultatet blev altså: 1. Erik Pedersen, Nørresundby $2\frac{1}{2}$, 2. Walter Brown, U.S.A. 2,

3. Mogens Christensen, Randers 1, 4. Svend Åge Madsen $\frac{1}{2}$, og Erik Pedersen kan se tilbage på sin førsteplads med tilfredshed på basis af det gedigne spil, som enhver ved, han kan spille, og som han her demonstrerede. På baggrund af dette fornemme resultat – og mange andre – vil det være på sin plads at bringe ind i Dansk Skak Unions overvejelser, om man ikke *også* bør se på årskarakterer fremfor eksamensditto alene. Der er jo sket så store omvæltninger i de senere år med, om ikke min hukommelse spiller mig et puds, det skønne formål ikke at sætte prop for vore bedste spilleres udvikling og fremfærd. Ingen kan vel for alvor tænke sig dette fraveget, efter at dets værdi så bombastisk er blevet bekræftet af en københavnsk spiller?

Walter S. Browne skuffede såvist ikke de jyske forventninger: Her var meget at lære! Han er virkelig en mester, han formelig *ånder* skak under partierne, og kom han til tider i

modvind, var han manden, der satte sig kraftigt op mod tidernes ugunst. Sandheden er nok den, at han havde ventet at skulle give opvisning og var indstillet på at gøre dette smukt. Rimeligt er det ikke at citere denne turnering og ikke Brownes triumfer i hovedstaden – hvor var Skakbladet henne i det stykke?

Rent lokalt er det til at tælle sammen, hvad det blev til på tavlen, og de fleste vil uvilkårligt spørge, hvor den nykårede landsholdsspiller Bo Jacobsen var i det stykke? Ulykke-

ligvis havde han valgt at sole sin mave i syden på det tidspunkt, hvorved andre måtte stille til de hug, der blev meddelt. Siden har man jo så lov at håbe på renterne heraf!

Se – det var begyndelsen. Tiden turde snart være moden til at starte på bredere basis – åbent – med flere grupper, og det vil næppe lade vente længe på sig.

Ideen stilles gratis til disposition. Den vil bestemt blive til glæde for dem, der tager den op!

PARTIER OG STILLINGER

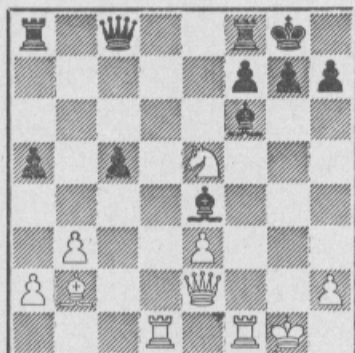
Danmarksturneringen i Odense

Svend Hamann fortæller

Allan Jensen havde jo ikke just heldet med sig i årets DM – stod chancerigt mod mig – skulle have vundet over Frode Fihl-Jensen og Brinck-Claussen. For en erfaren spiller ville de stillinger Allan Jensen opnåede i disse 3 partier have indbragt mindst 2½ points, men Allan fik kun ½!

I partiet med mig havde han opnået flg. stilling:

Svend Hamann

Allan Jensen

24. T×f6.

Stærkt er også 24. Sd7!

24. —, g×f6 25. Sd7.

Her troede Allan Jensen vist at sort var færdig, men så let går det heller ikke!

25. —, Ta6! 26. Dg4†, Lg6 27. Df4, Td8!

Nu bør hvid spille 28. S×f6†, Kf8! 29. Dh6†, Ke7 30. Sd5†, T×d5 31. T×d5, Dg4† 32. Kf2, Ld3 33. Dg5†, D×g5 34. T×g5, c4 med remis.

28. L×f6?!, T×d7 29. T×d7.

Nu går 29. —, D×d7 naturligvis ikke p. g. a. 30. Db8† med mat, men efter

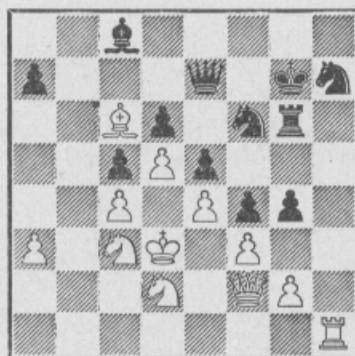
29. —, T×f6!

vandt sort let.

★

I 8. runde fik jeg lejlighed til en fiks dronningfangst mod Troels Bjerre. Efter sorts 31. træk var følgende stilling fremkommet:

Svend Hamann

Troels Bjerre

Sort er i fordel p. g. a. sin gode løber, men gevinststilling er der endnu ikke tale om. Hvid hjælper imidlertid godt til med sit næste ufor-sigtige træk:

32. Dh4?, g3!

**Dansk
Skak
Unions
emblem
i sølv**

med nål, knap eller brochenål tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 10,00 på giro 2 08 01 eller ved indsendelse af frimærker.

**Skakbladets ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø**

Fælden klapper, hvid kan hverken flytte tårn eller dronning, thi på 33. Tb1 følger jo 33.—, Th6.

33. Sb3, a6 34. La4, Dd8!

Forbereder den følgende manøvre, som hvid er helt hjælpeløs overfor.

35. Lc6, Sg5 36. La4.

Her kan hvid tilsyneladende spille 36. Tb1, men efter 36. —, Sg4! vinder sort alligevel. F. eks.: 37. f×g4 (Dh1?, Sf2+), Th6, og sort vinder.

36. —, Sf7.

Hvid opgav, thi der er ingen parade mod 37. —, Th6.

S. H.

4680

Görling-gambit

Hvid: *Mogens Moe.*

Sort: *Bjørn Brinck-Claussen.*

9. runde.

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. d4, e×d4 4. c3.

Det kom lidt bag på mig, at Brinck-Claussen spillede 1. —, e5. Til gengæld får han nu en gambit, jeg ikke har spillet før, men som jeg i anden anledning havde forberedt mig lidt på, og som fører til et stormende — men dog ikke uimodståeligt hvidt angreb, hvis den modtages.

4. —, d3?

Vil man ikke modtage bonden, må man spille 4. —, d5.

5. L×d3, d6 6. Sd4.

Dette træk giver mulighed for at spille f4 med det samme. Samtidig har springeren et glimrende felt her. Den kan kun fjernes ved slag, og det giver hvid en god d-bonde.

6. —, Sf6 7. f4, Le7 8. 0-0, 0-0 9. Dc2, g6.

e5 ligger hele tiden i luften, og sort er derfor nødt til at svække sin kongestilling for at redde h7-bonden.

10. Sd2, S×d4 11. c×d4, d5 12. e5, Se4 13. S×e4.

Efter 13. L×e4, d×e4 14. D×e4 har hvid ganske vist vundet en bonde, men sort får udmærket spil med 14. —, Lf5 15. De3, Dd5.

13. —, d×e4 14. L×e4, D×d4† 15. Kh1.

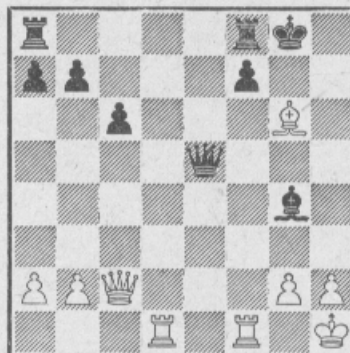
Da sort trak sit 10. træk, troede han, at han nu havde fået hold over stillingen. Men b7 hænger, hvis Lc8 flytter, c7 hænger i andre varianter, og f5 er en kraftig trusel.

15. —, c6 16. f5, D×e5 17. Lh6, Ld6.

Dette og sorts følgende træk er tvungne. Løberofret på g6 optræder i alle varianter.

18. Lf4, Dc5 19. L×d6, D×d6 20. Tad1, De5 21. f×g6, h×g6 22. L×g6, Lg4?

Selv om det ser besnærende ud, er det sorts næstbedste fortsættelse. Det bedste ville have været 22. —, f5, hvorefter sort ikke er bagud i materialet, men alene er generet af en nøgen kongestilling.

23. L×f7†!

Løberen kan ikke slås, da hvid så skakker sig til Lg4, f. eks. 23. —, T×f7 24. T×f7, K×f7 25. Dh7†, Kf6 26. Dh4†, Dg5? 27. Td6†, Kf5 28. Df2†, Ke4 29. Dd4†, Kf5 30. Dc5† o.s.v.

23. —, Kh8 24. Dg6, Dg7 25. Td6, D×g6 26. T×g6, Tad8 27. h3, Td1.

Det er sort tvunget til, ellers følger Tf4 med truslen Th4 mat. Nu er slutspillet nemt vundet med de to forbundne fribønder på kongefløjen.

28. T×d1, L×d1 29. Lc4, Tf4 30. Td6, Lc2 31. Ld3, L×d3 32. T×d3, Tb4 33. Td2, Kg7 34. g4, Kf6 35. Kg2, a5 36. Kg3, a4 37. h4, Ke5 38. Tf2, Td4 39. h5, a3 40. b×a3, Td3† 41. Kh4.

Her blev partiet afbrudt, og hvid opgav uden at fortsætte.

Noter af Mogens Moe

Sidste runde

Før sidste runde skulle spilles havde 3 af deltagere i landsholdsklassen chancen for at blive danmarksmester. De 3 spillere Ole Jakobsen, Mogens Moe og Svend Hamann havde hver 7 points og skulle således vinde for at være sikker på at komme på førstepladsen. Det lykkedes, som det vil være kendt, kun for de to førstnævnte. Her følger de afgørende partier:

4681

Engelsk

Hvid: *Svend Hamann.*

Sort: *Bjørn Brinck-Claussen.*

1. e4, e5 2. Sc3, g6 3. g3, Lg7 4. Lg2, Sc6 5. Sf3, Sf6 6. d4, c×d4 7. S×d4, Da5 8. 0-0, Dc5 9. Sdb5, 0-0 10. Da4, d6 11. Sc7, Tb8 12. S7d5, S×d5 13. c×d5, Sd4 14. e3, Sf5 15. e4, b5 16. Dd1, Sd4 17. Le3, b4 18. Se2, S×e2† 19. D×e2, Da5 20. Dd2, Ld7 21. a3, a6 22. Tfc1, Tfc8 23. Lf1, T×c1 24. T×c1, Da4 25. Tc4, a5 26. a×b4, remis.

Hvid: Ole Jakobsen.

Sort: Frode Fihl-Jensen.

1. d4, d5 2. c4, c6 3. Sf3, Sf6 4. Sc3, e6 5. e3, Sbd7 6. Dc2, Ld6 7. Le2, 0-0 8. b3, Te8 9. Lb2, dxc4 10. bxc4, e5 11. h3, De7 12. a3, Le7 13. 0-0-0, exd4 14. exd4, Ld6 15. Db3, Sf8 16. Ld3, Le6 17. d5, cxd5 18. cxd5, Ld7 19. Kb1, Le5 20. Sg5, Sg6 21. Sb5, Lxb5 22. Lxb5, Ted8 23. d6, Txd6 24. Sxf7, Tb6 25. Sg5†, Kh8 26. The1, Df8 27. Sf7†, Kg8 28. Se5†, Kh8 29. Sc4, Df7 30. Ka2, Te6 31. Sd6, Lxd6 32. Dxe6, opgivet.

4683

Siciliansk

Hvid: Mogens Moe.

Sort: Sejer Holm.

1. e4, e5 2. Sc3, Sc6 3. g3, g6 4. Lg2, Lg7 5. f4, d6 6. d3, e6 7. Sf3, Sge7 8.

Husk DSU's Støtteforening

Indmeldelse hos kassereren:

Ole Lauridsen

Finlandsvej 35 - 7100 Vejle

0-0, 0-0 9. Le3, Sd4 10. Dd2, Tb8 11. Df2, Sec6 12. g4, Sxf3† 13. Lxf3, f5 14. exf5, exf5 15. g5, Sd4 16. Lg2, b5 17. Sd5, Kh8 18. c3, Sc6 19. b4, cxb4 20. cxb4, Le6 21. Tb1, Tc8 22. a4, bxa4 23. b5, Se7, 24. Sf6, Lb3 25. Dh4, Lxf6 26. gxh6, Sd5 27. Lxa7, Tc2 28. Tf2, Da5 29. Ld4, Db4 30. La1, Sc3 31. Txc2, Dd4† 32. Df2, sort overskred betænkningstiden.

PROBLEMSKAK

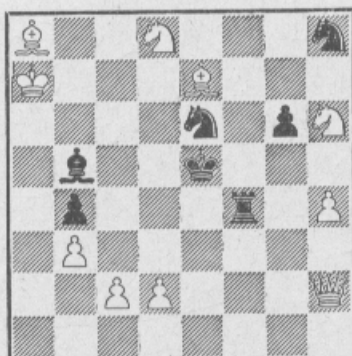
Redaktion: Jan Mortensen, Sct. Olavsallé 44, 2630 Tåstrup (originalopgaver). Tlf. (01) 99 25 58
O. G. Lauritzen, Ålekistevej 213 A¹, 2720 Vanløse (løsninger). Tlf. (01) 71 70 78

Valdemar Buhelt død

Den 19. april døde Valdemar Buhelt efter nogle måneders sygeleje på grund af et benbrud. Buhelt, der var pensioneret lærer, var født 20. juni 1879 i Tversted og blev således næsten 90 år. Han betyndte at spille skak som 22-årig og komponerede få år senere (i 1904) sit første problem. Siden er det blevet til ca. 250 i alt, hvoraf omkring 25 har opnået udmærkelser i turneringer. Buhelt var i sin høje alder stadig aktiv som problemkomponist, og vi modtog den sidste opgave fra ham få dage før hans død. Det er hovedsagelig tretrækkere, Buhelt har komponeret, men der er også enkelte totrækkere, flertrækkere og selvmatter imellem. Buhelt var en kort tid omkring 1905 medredaktør af Skakbladets opgaveafdeling. Nedenfor følger 3 af Buhelts opgaver.

8726. V. Buhelt

1.-2. præmie Skakbladets
2. turn. 1906

Mat i 3 træk

1. Lh1, Se~ 2. Dxf4†
1. —, Kd4 2. Lf6†
1. —, truer 2. De2†

8727. V. Buhelt

Hædrende omtale D. S. K.s
7. tematurnering 1935

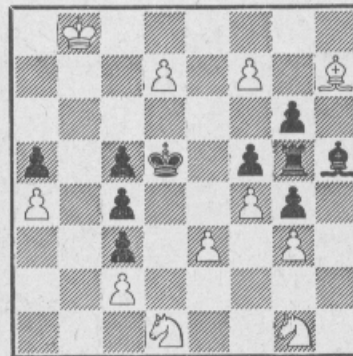

Mat i 3 træk

1. Kc4, Txc6† 2. Lxc6†
1. —, Lxd3† 2. Lxd3†
1. —, b5† 2. Kc5

8728. V. Buhelt

1. præmie Problemnoters
nytårsturnering 1955

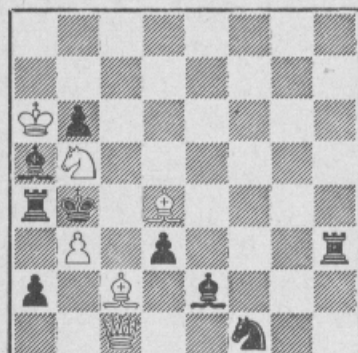

Mat i 3 træk

1. f8L, Ke6 2. d8D
1. —, Kc6 2. d8T
1. —, Ke4 2. d8S

Originalopgaver

8730. Jan Hannelius
Kangasala (Finland)

Mat i 2 træk

8731. Fritz Hoffmann
Weissenfels (Tyskland)

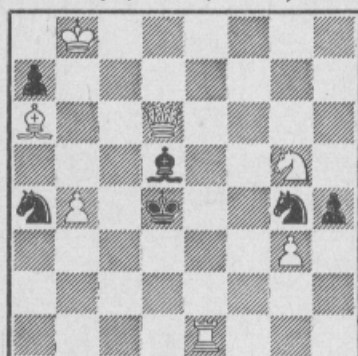
Mat i 2 træk

8732. Comins Mansfield
Worthing (England)

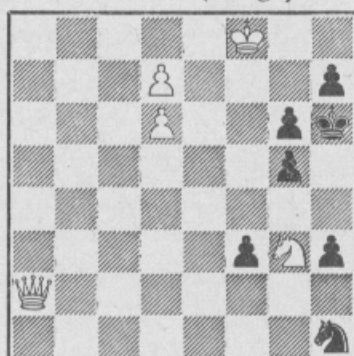
Mat i 2 træk

8733. Arni Stefánsson
Reykjavík (Island)

Mat i 2 træk

8734. Joralf Grande
Overhalla (Norge)

Mat i 3 træk

8735. Petko A. Petkow
Sofia (Bulgarien)

Selvmat i 3 træk

Løsning på rekonstruktionsopgave 5

Umiddelbart ses følgende brikkers placering: hKa5, hSa2, hSg6, hBf3, sKd5, sTf4, sTe8, sBg5. Endvidere en hLg2 eller h1, men sidstnævnte placering kræver en bonde på h-linien, da der ellers ingen mat er efter Th4. Varianterne Tc4 og Td4 er sandsynligvis hhv. blokade og blokadeinterferens, hvilket giver hTc6 og hLa1 (eller b2). Nu skal der blot tilføjes nogle hvide bønder, der dækker flugtfelter og forhindrer tårnskak på a-linien, så den fuldstændige stilling bliver: 8729: I. Falk, Szachista Polski 1933: Ka6, Tc6, La1, Lg2, Sa2, Sg6, Ba7, Bb4, Bb5, Be5, Be6, Bf3 – Kd5, Te8, Tf4, Bg5. Hvid konge kan ikke stå på a4, da der så er biløsning ved 1. Lb2 (strander med Ka6 på 1. —, T×e6).

REKONSTRUKTIONSGÅVE 6

Konstruer en totækker med følgende fuldstændige løsning: 1. Se4, truer 2. Tb8. 1. —, a×b4 2. Tc5. 1. —, S×b4 2. Sd6. 1. —, T×b4 2. Sc3. 1. —, L×b4 2. Lc4.

Løsninger til opgaverne i aprilnummeret

Nr. 8707 af H. Ahues: 1. Lc4! Forsøgene 1. d3 og e2 strander henholdsvis på 1. —, Sc1 og 1. —, Sc3. 1. Lb5?, b×a3!.

Nr. 8708 af Arthur Madsen: 1. Dh8! De to mætter, hvor binding af den sorte bonde udnyttes (efter 1. —, K×S og 1. —, e5) er tiltalende. (O.G.L.).

Nr. 8709 af P. A. Petkow: 1. b5† og 1. S×Ta6. Korrektur må forventes.

Nr. 8710 af V. Buhelt: 1. T×b4, truer 2. Sc3† og Ke6. 1. —, Kd5, e5 2. L×d4. 1. —, f4, 2. Ke6. 1. —, Sf7, Sg6, 2. Sc3†. Tre rene mætter. (O.G.L.).

Nr. 8711 af S. Jensen: 1. Lg6. Kb3, 2. Lf7†. 1. —, Kc5, 2. De5†. 1. —, Kd5, 2. Sd3! 1. —, d3, 2. D×d3†. Trækvang og bindingsmætter. (O.G.L.).

Nr. 8712 af A. Hemmingsson: 1. e4, c3, 2. Db3, c2, 3. Da3†. 2. —, S~ 3. Se3. 1. —, Se3†, S×Se3, c3, 3. Db3. 2. —, g4, 3. S×c4. Trækpligt!

Løserturneringen

Total april: P. Bangsgaard 49, A. Christiansen 122, Jens Claussen 192(4), A. Dithmer 395 (10), V. E. Hesselberg 97(1), Uffe Holck 47, Nina Høiberg 95, Leif Jensen 136(1), K. B.

Larsen 422, L. C. Schmidt 95, L. Skov 293, L. Slotsgaard 185, V. Sønderberg 388, P. Sørensen 73, K. Thrane 247(13) Ax. Tipsmark 449 (8), P. Østerbye 477 og øvrige lødere uforandrede.

KORRESPONDANCESKAK

Indenlandske turneringer

Turneringsleder: Axel Nielsen, Klostervej 23, 5000 Odense, tlf. (09) 12 52 50, postgiro 96 38

Afsluttede partier

Landsholdsklassen 1968: A. Berggreen remis med J. Aaskov, Sv. O. v. Seelen vundet over Poul Larsen, Peder Madsen vundet over J. O. Pedersen.

Mesterklassen: 163: 2/6. - 164: 2/5, 4/5, 3/5.

1. klasse: 302: 6/7, 1/4, 5/7, 6/2. - 303: 7/5, 7/1. - 304: 4/6, 7/5, 2/3.

2. klasse: 605: 7/2. - 610: 7/3. - 611: 1/7. - 615: 4/6, 1/4. - 616: 3/4, 7-5. - 617: 3/7, 3/2. - 618: 3/4, 7/2, 7/4, 7/3, 1 skal indsende afskrifter. - 620: 4-1, 1-2, 1-4, 2-1. - 621: 1/6, 4/5, 7-1. - 622: 1 opgiver alle. - 623: 3/7, 6/5. - 686: 3/7. - 688: 1/5, da 5 er tavs. - 689: 3/6, 3/5. - 690: 2/4, 7/1, 7/5. - 691: 3/4, 3/1. - 692: 4/7, 6-7, 4-2. - 693: 2/3, 2/4. - 694: 2/1, 5/2, 5/1. - 695: 4/6, 7-3.

4. klasse: 603: 7/1, 2/1, da 1 er tavs. - 604: 4/5, 4/3, 6/3. - 605: 5/4, 6/3 på tid. - 606: 2/3, 2/6. - 607: 3/4. - 608: 1/5, 6/2, 7/5, 4/2, 6/3, 7/2, 5/3, 5/4, 6/5, 7/6. - 609: 6/1, 6/5. - 610: 6/2. - 611: 3 er tavs, alle får 1 mod ham.

Afsluttede grupper

M 162:

1. L. Foldager, Gårde	4½	2.	30,35
2. Sv. Åge Madsen, Brønshøj	5	1.	39,00
3. Poul Sørensen, Hørve	2		
4. J. Holm Nielsen, Valby	0		
5. Henry Pedersen, Fredericia	3½		
6. M. Borch Fjelsted, Slangstrup	2		
7. V. Lemvig-Müller, Kbhvn.	4	3.	21,65
- Nr. 2 rykker op i landsholdsklassen.

II 605:

1. Knud Seebach, Odense	0		
2. O. Benno Esser, Virum	4	1.-3.	18,70
3. Ove Kroll, Nagbøl	3		
4. Kurt B. Larsen, Langebæk	4	1.-3.	18,65
5. Kai Krasborg, Odense	3		
6. Knud Beuschau, Langeskov	3		
7. Erik Svendsen, Byrum	4	1.-3.	18,65

III 673:

1. Alf Andersen, Kolding	3½	3.	6,70
2. Ejnar Kristensen, Esbjerg	3½	3.	6,65
3. Viggo Lomborg, Brønshøj	2		
4. Ove Eriksen, Munkebo	1½		
5. John Jansen, Århus	5	1.	24,00
6. Samuel Jensen, Odense	1		
7. Holger Nielsen, Odense	4½	2.	18,65

III 675:

1. Aksel Hansen, Næstved	2		
2. F. B. Rasmussen, Frederiksh.	2		
3. Tage H. Hansen, Ølstykke	5	1.-2.	21,35
4. Sten N. Lorenzen, Tommerup	3		
5. K. Bendtsen, Vejle	4	3.	13,35
6. Jørgen Hviid, Århus	5	1.-2.	21,30
7. Johs. Karlsen, Valby	0		

III 678:

1. Leif Bernard, Albertslund	3½		
2. Fl. Videbæk, Hellerup	4	2.-3.	16,00
3. Sv. B. Hansen, Viborg	5½	1.	24,00
4. Uffe Bahnsen, Sorø	0		
5. Erling Petersen, Herlev	3		
6. Jørn E. Hansen, Holstebro	4	2.-3.	16,00
7. Søren B. Jensen, Brabrand	1		

III 684:

1. Aksel Hansen, Næstved	0		
2. Keld T. Eriksen, København	4	3.	13,35
3. Jens Jensen, Lyngby	2		
4. Holger Jugel, Århus	2½		
5. G. Michelsen, Valby	6	1.	24,00
6. Leo Lindberg, Odense	5	2.	18,65
7. Hans Gärtner, Rødovre	1½		

IV 595:

1. Erik Rasmussen, Middelfart	½		
2. Erik Andersen, Glostrup	5	1.-3.	18,70
3. Leif Søndergård, Allerød	1		
4. Ole Grimstrup, Boes	5	1.-3.	18,65
5. P. Heinze, Lem	5	1.-3.	18,65
6. P. E. Kristensen, Jakobsberg	1½		
7. Preben Olsen, Skovlunde	3		

Axel Nielsen.

Udenlandske turneringer

Turneringsleder og repræsentant i ICCF: Arne Henriksen, Syrenvej, 6880 Tarm, tlf. (07) 37 11 49, postgiro 10 59 15

NYHEDER

Fortsat fra side 126.

københavnsmester for første gang med 3 points, Svend Hamann, Lyngby-Virum fik $2\frac{1}{2}$ og Sejer Holm, Capablanca $\frac{1}{2}$.

Endelig er partiet mellem Allan Jensen og Jens Enevoldsen afgjort som remis, idet turneringskomitéen på grund af sygdom og kommunikationsvanskeligheder havde forlangt partiet omspillet efter protest fra Jens Enevoldsen. Slutstillingen i københavnsklassen blev derefter som angivet i SKAKBLADETs aprilnummer.

Victor Sørensen

Gøngeturneringen 1969

Vinder af GØNGEPOKALEN og amtsmester for 1969 blev Kaj Steen Nielsen, Haslev, der sejrede i *mesterklassen* med maksimumpoints 5. Nr. 2 blev Harry Poulsen, Vordingborg, med $3\frac{1}{2}$ og nr. 3 blev Leif Jensen, Maribo, med 3 points. Præmietagere i de øvrige klasser blev:

1. klasse, gr. A: 1. Villy Lindskov, Slagelse 4, 2. Jørgen Løvgren Nielsen, Roskilde 4, 3. Jørgen Lethan, Valby 4, 4. Preben Larsen, Roskilde 4.

1. klasse, gr. B: 1. Flemming Andersen, Forlev 4, 2. Tonny Czajkowsky, Nykøbing F. 4, 3. Klaus Andersen, Roskilde 4, 4. Jørgen Klausen, Ndr. Falster $3\frac{1}{2}$.

2. klasse, gr. A: 1. Bjarne H. Andersen, Haslev $4\frac{1}{2}$, 2. Allan Christiansen, Hedehusene 4, 3. Villy Jørgensen, Stubbekøbing 4, 4. Kurt Andersen, Vanløse $3\frac{1}{2}$.

2. klasse, gr. B: 1. Arne Jørgensen, Glostrup 5, 2. Jørgen Grothe, Vordingborg 4, 3. Børge Hansen, Karise 4, 4. Ewald Hansen, Holbæk $3\frac{1}{2}$.

3. klasse, gr. A: 1. Harald Christensen, Hedehusene 5, 2. Bjarne Stærke, Ballerup 4, 3. Mogens Svava, Næstved 4, 4. Karsten Madsen, Valby $3\frac{1}{2}$, 5. Hans Jørgensen, Hyllinge $3\frac{1}{2}$.

3. klasse, gr. B: 1. Obert Frederiksen, Ringsted $4\frac{1}{2}$, 2. Bent Pedersen, Holbæk $4\frac{1}{2}$, 3. Thøger Birkeland, Raklev 4, 4-5. Anders Hansen, Præstø og Ib Pedersen, Borup-Bjeverskov hver 4.

I årets GØNGETURNERING deltog 154 spillere fordelt med 16 i M-kl., 40 i 1. kl., 42 i 2. kl. og 56 i 3. kl. - Næste års GØNGE-

TURNERING afholdes søndag den 19. april og vil få svensk deltagelse.

f. Præstø amtskreds
Vagn H. Bigum

Matchen om danmarksmesterskabet

Omkampen mellem Mogens Moe og Ole Jakobsen, begge fra Studenterforeningens Skakklub, om årets danmarksmesterskab er fastsat til at skulle omfatte 6 partier og er, når dette nummer af SKAKBLADET udkommer, ved at være afsluttet.

Matchen arrangeres af Dansk Skak Union i samarbejde med Danmarks Radio, og 4 af partierne skulle efter planen være udsendt i radioen i tiden 26. maj - 1. juni.

Weekendturneringen i Vejle 2.-3. august

Tilmelding senest den 25. juli til Knud Fischer, Ådalsvej 7, Knapperup, 7100 Vejle. Tlf. (05) 82 82 21 (kun aften). Se indbydelse i maj-nummeret.

7. åbne Risskov-mesterskab 1969

Turneringen spilledes i år på Strandskolen i Risskov med 146 deltagere. Palle Nielsen, Nordre, blev en meget sikker vinder, som det fremgår af resultatlisten. En af turneringens største overraskelser var, at det lykkedes den kun 17-årige Preben Dalberg, Viborg, at placere sig på tredjepladsen foran mange stærke elitespillere.

Præmietagere blev: 1. Palle Nielsen, Nordre $8\frac{1}{2}$, 2. Frode Søby, Nordre $7\frac{1}{2}$, 3. Preben Dalberg, Viborg 7, 4. Sv. Göran Malmgren, Sverige 7, 5. Kurt Nielsen, Herning 7, 6. Poul Frausing, Nordre 7, 7. G. Johanson, Sverige 7, 8. J. Hvenekilde, København $6\frac{1}{2}$, 9. Jørgen Jørgensen, Hobro $6\frac{1}{2}$.

Juniørpræmierne gik til 1. Sten Schou, KFUM, Århus 6 og 2. Ivan Sørensen, Vejle $5\frac{1}{2}$ og bedste veteran blev W. Wetzig, Vesttyskland $5\frac{1}{2}$.

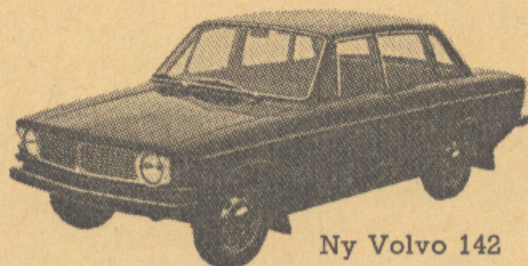
Endelig fik følgende 8 ikke-seedede spillere præmie: S. E. Christensen, Glostrup $6\frac{1}{2}$, Karl Stahl, Vesttyskland $6\frac{1}{2}$, P. E. Flarup, Nordre 6, Helge Hjort, Værløse 6, N. Rischbiel, Vesttyskland 6 samt Erik Christensen, Randers $5\frac{1}{2}$.

Dansk Skak Unions reglements hæfte 1. udg. Lommeformat!

indeholdende reglementer for divisionsturneringen, enkeltmandsturneringerne, herunder junior-danmarksmesterskabet. Kamplederinstruksen samt F.I.D.E.'s regler om skakspillet!

Uundværlig for turneringsskakspillere!

Pris kr. 10,00 (incl. moms). Tilsendes portofrit mod indbetaling på giro 2 08 01, Skakbladets ekspedition, Akademihaven, 4180 Sorø.

Ny Volvo 142

De bli'r en bedre bilist
- hvis De kører hos LIS!

Effektiv undervisning
efter Deres behov
- meget lav dumpeprocent!

Elever hentes og bringes
- kun København.

Tlf. 01 91 21 65
(kl. 8-9)

Lis Tjørnhøj-Thomsens køreskole
Våbenstedvej 15, 2730 Herlev

SKAKHUSET

STUDIESTRÆDE 24
KØBENHAVN K
TELEFON BYEN 6291
BUTIK GIRO
EN GROS Dansk 86178
FABRIK Norsk 99303
FORLAG Svensk 4205
P O S T O R D R E

Skakhus-Avisen

udkommer 2 gange
pr. måned med nyt
og gammelt om

SKAKLITTERATUR
og
SKAKMATERIALER

Pr. nummer kr. 0,50
Pr. år kr. 10,00

SKAKBLADET 1967 komplet tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 24,00.

SKAKBLADET 1966 komplet tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 20,00.

SKAKBLADET 1966 og 67 kr. 40,00!!

Klubfortegnelsen kr. 2,00.

Giro 2 08 01 - Skakbladets Ekspedition - Akademihaven, 4180 Sorø.

SKAKBLADET, udgivet af Dansk Skak Union, udgår hver måned. Abonnement kan tegnes på bladets ekspedition. Abonnementspris pr. år: kr. 30,00 (Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island). Øvrige udland: kr. 33,00 pr. år. Enkelte numre kan fås i ekspeditionen à kr. 3,00. Dansk Skak Unions forretningsudvalg:

Formand: O. Schøller Larsen, Æblehavevej 9, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 81 28.

Kasserer: R. Falborg, Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Sekretær: E. Meedom, Kirkebakken 14, 2600 Glostrup.

Juniorleder: H. Grau-Hansen, Østervænget 17, Overlund, 8800 Viborg. Tlf. (06) 62 02 83.

Presse og korrespondanceskak: Chr. Wågner Nielsen, Arendalsvej 9, 9800 Hjørring.

Tlf. 089 1 Hj. 3256.

Redaktion:

Ledende redaktør: Hans Rasmussen, Toftevej 10, 8220 Brabrand. Tlf. (06) 26 25 07.

Skakbladets ekspedition: Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13-18). Giro 2 08 01.

Trykt i A. Backhausens Bogtrykkeri ved Holger J. Sørensen, 8700 Horsens.

Afleveret til postvæsenet 29. maj 1969.

Kat. 1962
nr.

Præmier med skakmotiver

301	Skaktårn i sølvplet, med træfod, 130 mm højt	45,00
302	Askebæger i kobber, med messingtårn i midten	21,50
302a	Askebæger i kobber, med forsølvet tårn i midten	23,50
302b	Askebæger i sølvplet, med tårn i midten	28,50
303	Pokal i sølvplet, 140 mm høj, med forgyldt springer	54,50
303a	Pokal i sølvplet, 140 mm høj, med forsølvet springer	53,50
304	Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forgyldt springer	27,50
304a	Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forsølvet springer	26,50
305	Bæger i sølvplet, 70 mm højt, med forgyldt springer	21,50
305a	Bæger i sølvplet, 70 mm højt, med forsølvet springer	20,50
306	Bæger i sølvplet, 60 mm højt, med forgyldt springer	18,75
306a	Bæger i sølvplet, 60 mm højt, med forsølvet springer	17,75
307	Pokal i sølvplet, 130 mm høj, med forgyldt springer	43,50
307a	Pokal i sølvplet, 130 mm høj, med forsølvet springer	42,50
308	Pokal i sølvplet, 110 mm høj, med forgyldt springer	35,50
308a	Pokal i sølvplet, 110 mm høj, med forsølvet springer	34,50
309	Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forgyldt springer	25,00
309a	Bæger i sølvplet, 90 mm højt, med forsølvet springer	24,00
310	Bæger i sølvplet, 65 mm højt, med forgyldt springer	20,50
310a	Bæger i sølvplet, 65 mm højt, med forsølvet springer	19,50
311	Bæger i sølvplet, 55 mm højt, med forgyldt springer	12,50
311a	Bæger i sølvplet, 55 mm højt, med forsølvet springer	11,50
316	Pokal i sølvplet, 185 mm høj, med låg og forgyldt springer	80,00
316a	Pokal i sølvplet, 185 mm høj, med låg og forsølvet springer	79,00
317	Pokal i sølvplet, 150 mm høj, med låg og forgyldt springer	67,00
317a	Pokal i sølvplet, 150 mm høj, med låg og forsølvet springer	66,00
318	Pokal i sølvplet, 120 mm høj, med låg og forgyldt springer	53,00
318a	Pokal i sølvplet, 120 mm høj, med låg og forsølvet springer	52,00
320	Milepæl i sølvplet, 150 mm høj, med forgyldt springer	39,00
320a	Milepæl i sølvplet, 150 mm høj, med forsølvet springer	38,00
321	Milepæl i sølvplet, 110 mm høj, med forgyldt springer	25,50
321a	Milepæl i sølvplet, 110 mm høj, med forsølvet springer	24,50
322	Milepæl i sølvplet, 90 mm høj, med forgyldt springer	19,50
322a	Milepæl i sølvplet, 90 mm høj, med forsølvet springer	18,50
323	Tændstiketui i teaktræ, til stor æske, med forgyldt springer	16,25
323a	Tændstiketui i teaktræ, til stor æske, med forsølvet springer	15,25
324	Tændstiketui i teaktræ, til alm. æske, med forgyldt springer	9,50
324a	Tændstiketui i teaktræ, til alm. æske, med forsølvet springer	8,50
332	Flaskebakke i sølvplet, med forgyldt springer	18,50
332a	Flaskebakke i sølvplet, med forsølvet springer	17,50
333	Glasbakke i sølvplet, med graveret springer	11,25
334a	Skål i sølvplet, diameter 185 mm, med forsølvet springer	34,50
337	Lysestage i sølvplet, 55 mm høj, med forgyldt springer	18,50
337a	Lysestage i sølvplet, 55 mm høj, med forsølvet springer	17,50
339	Skaktårn i teaktræ, 140 mm højt, som cigarbæger	20,00
340	Skaktårn i teaktræ, 115 mm højt, som cigaret- eller cerutbæger	16,00
	Askebæger i råglas, 14×14 cm, med humoristisk skakmotiv	20,25
	Askebæger i glas, 12×10 cm, med humoristisk skakmotiv	8,00
	Askebægre i 4 forskellige farver, med humoristisk skakmotiv	7,75
	Kapselåbner i etui med skakmotiv	5,75
	Askebæger i sølvplet, med sølvspringer	24,75
	Askebæger i sølvplet, med sølvspringer	17,85
	Skål i sølvplet, med sølvspringer	24,75

Inskription kan påsættes de fleste af ovennævnte præmier,
pris pr. bogstav eller tal med alm. skrift kr. 0,60.

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG

Klostervej 23. Odense - Telf. (09) 12 52 50

Dansk postgiro 96 38 - Svensk postgiro 54 70 03 - Norsk postgiro 9 93 24